

ІСТОРИЧНИЙ ШЛЯХ РОЗВИТКУ БАСКЕТБОЛУ В УКРАЇНІ

Грюкова Вікторія Валеріївна

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Україна. Дніпро

Перші відомості про баскетбол в Україні з'явилися на початку 20-го століття і належать відомим пропагандистам фізичної культури і спорту Г. Дипперону, А. Скотаку та П. Бокишу [4]. В 1920 році баскетбол вводиться як самостійний предмет у фізкультурних учбових закладах. Влітку 1925 року Всеукраїнський спортивно-технічний комітет затвердив правила гри та обладнання майданчиків, що сприяло проведенню перших Всеукраїнських ігор з баскетболу (Одеса, 2–6 лютого 1927р.). З 1934 року першості України проводяться регулярно. У 1954 р. команди України вперше взяли участь у міжнародних змаганнях [2].

Першими серед українських баскетболісток чемпіонами Європи стали Ніна Піменова і Зоя Стасюк (1950 р.). Потім звання чемпіонок Європи завоювали українські баскетболістки Зоя Стасюк (1950, 1952), Феодора Кочергіна (1962, 1966), Інна Пивоварова (1962), Наталя Клімова і Раїса Курвякова (1972, 1974, 1976), Галина Мельниченко (1981), Олена Жирко (1991, 1995), Марина Ткаченко (1991, 1995) [2].

Серед українських баскетболістів звання чемпіонів Європи завоювали: Альберт Вальтін (1961), Вадим Гладун (1963), Микола Баглій та Микола Сушак (1965), Анатолій Поливода (1967, 1969, 1971), Сергій Коваленко (1969), Олександр Сальников (1979, 1981), Олександр Білостінний (1979, 1981), Володимир Ткаченко (1979, 1981), Олександр Волков (1985) [2].

Після розпаду СРСР на Олімпійських іграх – 1992 в Барселоні українські спортсменки Марина Ткаченко (Динамо – Київ) і Олена Жирко («Сталь» – Дніпропетровськ, а з 1989 р. – «Динамо» – Київ) у складі збірної СНД (Союз Незалежних Держав) завоювали золоті олімпійські медалі.

Під керівництвом В. Риждова збірна команда незалежної України вперше взяла участь в олімпійському турнірі в Атланті – 1996 й посіла почесне 4 місце.

Успіхам українського баскетболу сприяли відомі українські спеціалісти-тренери: Мир Афанасійович Єгоров («Динамо» – Київ, збірна УРСР), Володимир Олексійович Шаблинський (СКИФ, «Строитель», збірна України, СРСР), Наполеон Карлович Каракашьян – СКА (Київ, збірна України), Олександр Дмитрович Леонов («Динамо» – Київ, збірна України, СРСР), Костянтин Рафаїлович Медведєв (Дніпропетровськ),

Микола Іванович Говорунов (Дніпропетровськ), Іссак Юхимович Майзлін («Сталь» – Дніпропетровськ, збірна України) та ін [2].

Традиції старшого покоління підтримали і продовжили: Володимир Іванович Рижов («Динамо» – Київ, збірна України), Борис Нестерович Вдовиченко («Будівельник» – Київ, збірна України), Віктор Акимович Боженар («Будівельник», збірна України, СРСР), Віктор Абрамович Гуревич («Будівельник» – Київ, збірна України), Геннадій Сергійович Защук («Будівельник», збірна України), Заурбек Майранович Хромаєв («Будівельник», збірна СРСР, України), подружня пара Марина Іванівна та Ігор Анатолійович Ткаченко (ТІМ-СКУФ, збірна України) та ін.

Підводячи підсумки історичного шляху вітчизняного баскетболу, треба відзначити, що протягом багатьох років українські баскетболісти посідають значне місце у розвитку світового баскетболу.

Дніпро завжди був та залишається провідним містом розвитку баскетболу в Україні, що підтверджується видатними досягненнями олімпійських чемпіонок Раїси Курвякової (1976 р.), Людмили Рогожиної (1980 р.) та Олени Жирко (1992 р.).

Видатні тренери Дніпропетровщини Медведєв К.Р., Майзлін І.Ю., Говорунов Н.І., Таслицький Ю.Б., Гальперін А.М., Велешин Л.Й., Промисловський М.Б. та інші підготували цілу плеяду майстрів спорту різного класу, багаторазових чемпіонів СРСР та України [3].

Багато видатних спортсменів брали участь у складі збірних команд різних вікових категорій. Такі традиції регіону зберігаються й дотепер.

Крім того, на Дніпропетровщині було створено найбільшу кількість команд суперліги в Україні (БК Дніпро, БК Дніпро-Азот та БК Кривбас-баскет (до 2014 року)), БК Прометей (2018 рік) [4]. Функціонування цих клубів дозволило перспективним 17-річним випускникам ДЮСШ області поступово долати непростий етап в спортивній кар'єрі, а саме перехід від дитячого до дорослого баскетболу, не виїжджаючи за межі області. У той же час створення команд-дублів допомагало баскетболістам адаптуватися до спорту вищих досягнень практично в «домашніх» умовах [1].

Такий підхід того посприяв тому, що на Чемпіонаті світу з баскетболу 2014 року, який проходив в Іспанії, у складі команди національної збірної України взяли участь четверо представників Дніпропетровського регіону: Максим Корнієнко, Ігор Зайцев, Олександр Мішула та Кирило Натяжко. Семеро гравців були з інших регіонів країни (Харківщина – 1 гравець (Олександр Липовий), 2 гравці з Одещини (В'ячеслав Кравцов та Артем Пустовий), по одному представнику з

Донеччини (Дмитро Забірченко), Київщини (Максим Пустозвонов) та Миколаївщини (Сергій Гладир), а також один натуралізований гравець зі Сполучених Штатів Америки (Юджин Джеттер).

На Євробаскеті 2015 року у складі Національної збірної було 4 представники Дніпропетровщини (Максим Корнієнко, Олександр Мішула, Ігор Зайцев та Станіслав Тимофеєнко). На Євробаскеті 2017 року до складу Національної збірної команди входили такі баскетболісти Дніпра: О.Мішула, О.Лень, М.Корнієнко, К.Фесенко, С.Тимофеєнко, В.Герун [1].

На початку незалежності України провідними баскетбольними командами міста, які брали участь у найвищих дивізіонах країни, серед чоловічих були «Динамо» (Дніпропетровськ), а серед жіночих – «Сталь» (Дніпропетровськ). Ці команди були кузницею баскетбольних гравців для збірних команд країни. У різні часи з 1991 до 2003 року команду «Динамо» очолювали тренери Ю.Таслицький, О.Шевченко, К.Большаков, Г.Ступенчук, А. Шаптала. Жіночу команду «Сталь» багато років очолював ЗТУ Майзлін І., його помічником була Авілова Т. Потім з жіночою командою «Дніпро» працювали такі головні тренери як В.Коробков, С.Безденєжних, К. Большаков, В. Большакова, О. Чередніченко.

У 2003 році було створено баскетбольний клуб «Дніпро». Президентом клубу є – Кондратьєв Валерій [3].

Створення клубу дозволило суттєво підняти рівень баскетболу в місті до міжнародних стандартів.

Список використаних джерел

1. Мітова О., Смирнов В. Порівняльний аналіз змагальної діяльності баскетболістів Дніпропетровщини у складі національних збірних команд України протягом 2011-2014 років [Текст]/ Мітова О., Смирнов В.// Спортивний вісник Придніпров'я. - 2015.- №1. -С.132-136.

2. Мітова О.О., Грюкова В.В. Баскетбол: історія розвитку, правила гри, методика навчання [Текст]/ Мітова О.О., Грюкова В.В. - Дніпропетровськ. : «Інновація», 2016. 194 с.

3. Мітова О.О., Грюкова В.В. Теоретико-методичні основи баскетболу [Текст]/ Мітова О.О., Грюкова В.В. - Дніпро. : «Інновація», 2020. 140 с.

4. Basket.com.ua. [Електронний ресурс]: Режим доступу : www.basket.com.ua